

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon štr. 870.

4 nvč.

V ednosti je moč!

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdanji na leto glđ. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrlet leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč., večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč., izven Trsta po 1 nvč., več.

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema uredništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Upravništvo opozarja vse one p. n. gg. naročnike, katerim naročnina s 1. aprilom poteče, da isto v najkrajšem času obnove. Nadalje naznanja, da se list s 1. aprilom brezizjemno ustavi vsem onim, ki so zaostali z naročnino za tekoče četrtletje. Pripominja se opetovano, da je naročnino vplačevati naprej.

Brzobjavna in telefonična poročila. (Novejše vesti.)

Petrograd 31. m. m. »Praviteljski Vestnik« naznanja, da so radi vednih nemirov med dijaski na petrogradskem vseučilišču izključeni vsi dijaki. Oni, ki žele biti zopet vsprejeti, morajo do 24. t. m. (po ruskem koledarju) pri rektorju vložiti svoje prošnje.

Carigrad 31. m. m. Sultan je po selamliku vsprejel v avdijeno avstro-ogerskega poslanika barona pl. Calice, ki je o tej priliki predstavil sultanu tudi ogerskega trgovskega ministra Hegedüsa, ki je bil istotako vsprejet najmilostljiveje. Sultan ga je odlikoval z velikim kordonom Osmanovega reda.

Pariz 31. m. m. Tajnih pisem, katere je danes »Figaro« pričel objavljati, se je natisnilo samo neko določeno število izključno za člene kasnejskega dvora. Danes objavljena pisma so največ znana po odkritjih Esterhazyja. Novi so samo nekateri listi Esterhazyjevi, v katerih so francoski generali opsovani na najsurovejši način, kakor tudi list Zurlindena Cavaignacu, v katerem priporoča isti, naj se milo postopa proti Esterhazyju.

Washington 31. m. m. Brzobjavka generala Otisa javlja iz Manile, da je Mae Artur Malolos

užugal glavno taborišče Filipincev. Filipinci so se kmalo umaknili. Predno so odšli, so še zažgali mesto.

London 31. m. m. Kakor poročajo »Times« iz Baku, nameruje ruska vlada ustanoviti v Tiflisu rusko-perzijsko banko s podružnicami v Tebrisu in v drugih mestih Perzije. To pa z namenom, da si pridobi v Perziji koncesij in jih izkorišča.

S. Sampson (pristanišče na vshodnem obrežju otoka Guermasey.) 31. m. m. Zabavni parnik »Stella« s 185 potniki in 35 pomorščaki je v četrtek zadel ob skalo in se potopil. Okolo sto oseb, med temi ženske in otroke so rešili. Ostali so najbrže utonili.

Tvoj je vstajenja dan!

Zvonovi so zapeli, svet je zaklical: Aleluja! Vstajenje!

V sreih se svita nov dan, v prirodi se vzbuja sveža pomlad, vse diha življenje, vse se budi iz zimskega sna. No slišiš-li, kako brni glas buditve čez hrib in dol, kako se odzivi stvarstvo, kako vse kali in se oživlja v tajinstvenem krilu prirode? In se-li ne giblje tudi v tvoji duši nova moč, nov pogum, novo, sveže, upajoče življenje?! Se ti-li ne oglašja sto klicev v sreju, te-li nič ne bodri k novemu delu, novemu naporu, kateremu tam iz daleka svita dan zmage?!

Vstani, prebudi se! Delo te čaka; ledina ni razorana, vinogradi potrebujejo delavcev. Daj, primi tudi ti za lopato in krump in rahljaj zemljo, da prinese sadu! Probujaj speče duše in sejaj v omrzela sreja ogenj svetega navdušenja.

Vstani tudi ti, ljubljeni moj rod, otreši se tujčeve pete, ponosno dvigni glavo, da tudi tebi zapoje: Aleluja! Zmaga! Vstajenje!

Vse se drami, vse se vzbuja, kaj boš samo ti še spal, kaj boš samo ti še v trudni resignaciji

poludne neeega dne sem vzela knjigo in šel ven v božjo svobodno naravo — — Zamisljeno sem ležal v mali, prijetni dolinici, obdani krog in krog od visokih, sivih skal — — Prav prijetno je bilo tam v malem kotku na sveži travi, gosto posejani z rudečimi, močno dišečimi cyclamni — — Bohotno razvijajoči se bršlin se je opletal krog vitkega debela visoke smereke, pod katero sem ležal — — Vse je bilo mirno in tiho, le večasi je zabrenčala sitna muha nad mojo glavo, potem pa se zopet zgubila v zraku — — Nič se mi ni zljubilo čitati — Heine je ležal zraven mene v travi in zaprt — — Raznovrstne misli so mi rojile po vroči glavi — — Nekaj časa sem trgal cyclamne, rastoče krog mene, in jih nabral velik šop, da jih ponesem Mileni (saj poznaš to vrlo, slovensko devo, pisal sem Ti že mnogo o nji; vrla in zavedna narodnjakinja je, kakoršnih potrebuje naš narod mnogo mnogo —). Cvetke sem položil kraj sebe in se udal sanjam —

Kar sem začul stopinje kraj sebe — — Bil sem nevoljen, da me kedo moti. Sklonil sem se in pred menoj je stala — ženska.

Ni bila več mlada. Čudna in nenavadna je bila ta ženska; skoraj sem se je ustrašil — — Gosti črni kodri so ji viseli razmršeno po čelu, zadaj pa so se zgubljali v nekak voz, v katerem je tičalo par cyclamnov. Obleka jej je bila priprosta, toda poznalo se ji je, da ni prišla iz rok navadne ši-

nosil verige tlačanstva?! Glej, svita se! Širom domovine vstajajo rodoljubi, blagosodne osnove se snujejo, pomembni načerti silijo na to, da se čim prej plemenito hrepenenje tvoje pretvori v resnico. O gibaš se, oživljaš, vstajaš! — — —

O podvizaj se, da se skoro v zadnji vaški koči zasliši naš veseli zmagoviti: Aleluja! da skoro v slehernem sreju zaplami sveti žar domovinske ljubezni, da se skoro razvije nad nami zastava vstajenja, napredka in samosvesti!

Ne gubi moči v kletih mejsebojnih prepirih! Brat naj ne podira trudapolnega dela lastnega brata, naj v slepem strankarskem fanatizmu ne mandra v prah tega, kar je drugi z žrtvami vsejal in odgojil! Tujec naj se ne roga prepriom mej sinovi jednega očeta, sovraštvo naj ne slavi v nas svojih zmag!

Ljubezen naj obhaja v nas svoje slavje, sloga in jedinstvo naj objameta sinove jednega rodu, jedne matere — domovine!

Gospod je vstal!

Da, vstal je. A kedaj vstaneš ti: ljubezen vesoljstva, kedaj poda rod rodu roko v sklep miru, kedaj neha zatiranje slabjših, kedaj trinoštvo močnih?!

Zaman vprašujem.

Slabotni vzdih suženjstva mi bijejo še v uho in objesten smeh krivice mi pretresa sre.

In vendar:

Sree objema prazniški mir in v slavlju vstajenja potiha za hip vihrenje strasti.

Ti moj rod pa vstajaš vendar če tudi še ro-počejo padajoče verige nasilstva.

Kaj smo bili in kaj smo zdaj?!

Nismo-li močnejši, hrabrejši, zavednejši?

Napredujemo in krepimo se ukljub vsem porazom, kljub vsem zaprekam. V boju smo se ojačili, čili smo, krepki smo in bodočnost je naša.

Le jednega nam treba še, in ko nam pride to, potem bomo vriskali iz polnih sre:

PODLISTEK.

Prevarjena.

Podlesnikov.

Dragi prijatelj! Morda se še spominjaš onih krasnih večerov, ki sva jih prebila tam v moji sobici v prijetnih pogovorih, večasi pa tudi v bur-nih prepirih?!

Je že bilo tako: ti trd realisti, jaz pa sanjav idejalisti — vedno sva bila v prepiru . . . Še Te vidim v duhu, kakšen si bil tisti večer: rudeč, kakor zrel paradiznik, razkačen, kakor da se je zgodilo Bog ve kaj . . . Najraje bi bil tedaj poslal »rakom žvižgat« vse nas »mlečnozobe« idejaliste. In vendar ni bilo tvoji jezi družega vzroka, nego neki nedolžen spis, v katerem je neki neznan pi-satelj goreče branil idejalno ljubezen . . .

»Samo da bi srečal kedaj v življenju tako ljubezen — pa se ti udam«, tako si mi rekel.

Jaz sem se Ti smejal. In tudi danes se Ti smejem, ko Te vidim v duhu — premaganega!

Josip, jaz sem srečal v življenju, prav navadnem, vsakdanjem življenju, tako ljubezen, idejalno, romantično ljubezen — — —

Letos sem bil za par tednov na počitnicah v mali, prijetni vasi na trdem Krasu. Vročega po-

vilje — — V levici je držala širok slamnik, v desnici pa šopek gozdnih cvetk — —

Čudno je zrla na-me — — Ustnice so ji bile nabrane v smeh — —

»Oton — baron Raven — vi tukaj? — — rekli so mi, da ste v Ameriki — —«

Zasmejala se je glasno — —

Prijatelj, misli si, v kakem položaju sem bil! Da ta ženska ni navadna ženska, spoznal sem takoj in čudna misel mi je šinila v glavo — —

»Vi želite, komtesa?« sem spregovoril počasi; obšel me je občutek, da mora biti to kaka komtesa ali grofica iz bližnje vile — —

Zopet se je zasmejala, toda sedaj divje in hrupno, da me je bilo strah te ženske — —

»Komtesa — ha — ha — komtesa — nek-daj — —«

Odhitela je po skalni stezi, vodeči iz doline, šopek cvetk pa je pustila na tleh — —

Še dolgo sem ležal v travi in premišljeval o tem čudnem prizoru — — Gotovo je blazna, sem si mislil. Ali pa je morda res kaka komtesa, ali pa le navadna družabnica stare grofice iz vile — — Pa kako me more smatrati za barona? Gotovo je blazna — —

Odšel sem domov — —

Tu so mi razrešili vso uganjko — — Ta moja čudna komtesa je — učiteljica iz bližnje

Hvala in slava Ti o Gospod, da si nam poslal našega vstajenja dan!

Sinovom Slavije treba le še: koncentracije njih moči, njih srčnosti in zavednosti. — Združeni so nezlomljivi!

Naj tudi za sedaj še zveni v sveti aleluja naših sre disharmonija nesloge naše, mi verujemo vendar v prihod ljubavi med nami in potem v svojo zmago, v svoje močno, krepko vstajenje.

Tujec nas ne prezira več; pobija nas, napada nas, ker smo postali nevarni njegovemu nasilstvu, ker se zavedamo svojih moči in ker se nas boji. In to spoštovanje, ki smo si je izsilili, je oznanjevalec našega vstajenja.

Da, mi vstajamo in kmalu nam zaorijo srea in duše v svetih himnah naše zmage, našega vstajenja.

Kinetijska, podporna in posojilna društva krepke nam gospodarstvo, čitalnice, bralna in pevska društva bude nam duše, družba sv. Cirila in Metoda nam vzgaja našo dečo, politična društva bde nad našim pravom. Lastna domača naobrazba, slovensko vseučilišče, slovenska umetnost, literatura, veda, vse nam objublja, da proevete in vzklije.

Marsikaj smo že dosegli, a mi hočemo doseči — vse! In vera naša je trdna, da dosežemo, kajti to, kar hočemo doseči, je naše in vesoljno pravo.

Aleluja! Vstajenje!

Zvonovi zvone, v zraku vriska budeča se pomlad, v dušah trepetčeta vnos miru in spomin na zmago Sina Božjega.

Vse vstaja, vse se budi, mi pa kličemo z Gregorčičem:

Vstani revni narod moj
Do danes v prah teptan
Tvoj je vstajenja dan!

Resnica o bojih pri Mentani.

V Trstu izhajajoči list «L'Unione» je ponatisnil nedavno temu po «Gazzeta di Venezia» izboren članek, napisan o priliki obletnice bojev pri Monterotondo in Mentani. Oficijozni časnik Beneškega, ki gotovo ni v sumnji laškega antipatrijotizma, razjasnjuje v pravi luči one dogodiljaje, ter na podlagi nekaj citatov iz knjige slavnega literata in patrijota italijanskega, Antona Julija Barrilija, izišle pod naslovom «Con Garibaldi alle porte di Roma» (Z Garibaldijem pred vratmi Rima), biča neusmiljeno takozvane «junake» v onih bojih.

Prevedli smo doslovno oni imenitni članek, da pohladimo z mrzlim curkom entuzijazem iredentistiških listov tržaških, ki so si o priliki gori omejene obletnice naročili nekoliko brzojavk iz Rima, katere so potem pretirano, kakor navadno, naprtili svojim lahkovernim braleem. Iz tega članka morejo braleci posnemati zopet enkrat, kako glasila iredente kujejo zgodovino in v koliko je smeti verovati njih poročilom. No, dajmo besedo, omenjenemu listu benečanskemu:

vasi — — Povedali so mi ves roman o nesrečni ljubezni njeni z sinom stare grofice iz vile — — Nočem Te mučiti s tem romanom, da se ne boš hudoval nad menoj — —

Nesrečna ljubezen, kakoršnih srečamo sto in sto v življenju — — Tudi ta učiteljica je doživela tako ljubezen in še sedaj vživa njene sadove — britke sadove!

Ljubila je strastno, goreče, resnično in nesrečno, služila v igračo bogatemu, življenja sitemu aristokratu, kateri jo je zapustil, potem, ko je dobil od nje — vse, cesar je želel — —

In sedaj živi nesrečna Minka v bližnji vasi in poučuje dečo; pravijo, da ji dopuščajo to le iz usmiljenja in na priprošnjo bogate grofice. Sploh pa je drugače prav pametna ženska, samo včasih ji prihajajo trenutki, ko se z vso dušo udaja spominom in tedaj sanja in išče izgubljeno ljubezen po gozdu, med skalami in povsod, kjer jo je srečala prvič — —

Videl sem jo potem še parkrat in v sree se mi je smilila nesrečna, prevarjena ženska — —

Ti se mi bodeš smejal, ko dobiš to pismo — bodi, a prepričati se ne dam, da ni več ljubezni, idejalne ljubezni, kakor trdiš Ti — —

Zdravstvuj! Tvoj

Ivan.

Garibaldinci, ki so se udeleževali bojev na «Agro Romano» l. 1867, delajo že mnogo časa na to, da dosežejo narodno priznanje za te boje. Tako so tudi nekaj dni temu (kakor so nam poročale brzojavke) omenjeni garibaldinci, zbrani na banketu v proslavo dneva pri Mentani, poslali brzojavko ministru Careanu, da naj bi se potegoval za isti namen njihov.

Že v parlamentarni seji od 22. marea 1898. je državni podtajnik na vojnem ministerstvu, general Atan de Rivera, obljubil v imenu ministra, da predloži v odobrenje parlamenta zakonski načrt, tičeči se tega priznanja.

Istotako se je v ta namen sestavil poseben odbor se sedežem v Bolonji, ki živo agituje v to pri politikih in v časnikih.

Sedaj pa so nas (Gazzetta di Venezia) baš okrožnice, ki so nam došle od tega odbora, in vest o brzojavki, naslovljeni ministru Careanu, dovedle to tega, da izrečemo svoje mnenje gledé tega takozvanega patrijotičnega gibanja in gledé popolne neprikladnosti njegove.

Če torej vzamemo, da bi se res uveljavilo to priznanje, kake bi bile toraj posledice temu? Na kakov način bi se moglo konstatovati prave in resnične preostale: one, ki imajo pravico, ponašati se s toli zaželjeno svetinjo, one, ki bi lahko eventualno zaprosili za penzijo?!

Vprašanje je jako resno; in vsakdo more uvideti to.

Čim bo potrjen dotični zakon, katerega želijo sedaj, bomo nedvomno priče navadnemu množenju. Preostali od «agro Romano» bodo padali gosto, kakor toča ali kakor kolilice, in nikdo si ne bo upal preiskovati službeno stanje njihovo.

Na več tisočev so šteli oni, ko so se zbirali okolo Garibaldija, da prodrejo do vrat Rima, toda ti tisoči jeli so se manjšati že pri Monterotondo in tudi potem so se razpršavali čedalje bolj, tako, da je bilo število pri Mentani skrženo na komaj en četrt, in že po prvih streljih je ostala okolo Garibaldija in viših častnikov le gruča od nekaj sto mož.

In to pravijo dejanski Garibaldinci, in med temi, da omenimo najnovejšega, Anton Julij Barrili, ki je bil prav pri Mentani.

Po knjigi Barriljevi «Con Garibaldi alle porte di Roma», objavljeni leta 1895, si lahko navimo zadostno sliko o onih bojnih vrstah in njih činih. —

Čitati je torej, da so sicer res srčno in pogumno lovili kokoši in govedino (str. 172), da so vojaki mnogoštevilno in voljno tekali rezat zelje in kuhat repo (str. 245, 246) ali vse drugače se je godilo, ko je bilo treba loviti ljudi in odbijati napade: Garibaldijeve čete so se topile kakor sneg na solneu.

Po boju pri Monterotondo je bilo z Garibaldijem še 7000 mož; tri dni pozneje se je število skrčilo na 5000, in zaporedoma so bežali, tako, da je general Garibaldi odgovoril svojim častnikom, ki so se pritožili radi odpadnikov: «Dobro, kadar nas bo še tristo, storim kakor Leonidas!» (str. 249) In Barrili dostavlja komentar: «Dostavljam v izpoved naše reve, da, če je bil on v stanu storiti kakor Leonidas, pa ni bilo tristo Špartancev, odločenih za vsako žrtev, da bise družili z njim.» (Str. 250.)

Osemindirideset ur pozneje je ostalo od pettisoč še dvatisoč.

In koliko teh je oni velepomembni dan res izpostavilo svoje življenje sovražniku? Samo prve vrste, katere je osrčeval vzgled častnikov; drugi, prestrašeni, so bežali, kar so jih nesle noge: «Zastonj, piše omenjeni Barrili, so častniki skušali se sabljo v roki, da bi ustavili ono vrsto strahopetcev. Zastonj je priskočil general ter skušal osrčiti ono gručo beguncev, zastonj jih je psoval z ostrimi besedami: — «prej nego bežite, obrnite se vsaj, da boste videli, kdo vas preganja, podle kukavice!» — kričal je on razjarjen. Zastonj: oni so bežali, tekli in pustili mesto izpražnjeno.

In toliko in ne več je bilo pravih bojevnikov od Mentane, posvečenih poginu, v obupnem položaju, v dveh razkropljenih oddelkih, med katerimi se je tresel Garibaldi od svete jeze, dokler ni v

trenotku odmora pristopil Stefano Canzio ter zakričal: «Za koga se hočete dati usmrtiti, general? Za koga?»

In v resnici, ako bi ne bilo nespoštljivo primerjati spomin na Garibaldija z malenkostnim vprašanjem, bi bilo godno, ponoviti vprašanje Canzija: Za koga čast priznanje? Za koga?

Za tisoče srečelovceev, ki so se junaški izkazali v zelnikih in kurnikih, ali za ono malo stotin, ki so padli pri Mentani?!!

Politični pregled.

TRST, 1. aprila 1899.

Na pragu deželnozbornskega zasedanja na Primorskem. Včeraj došla brzojavka z Dunaja nam poroča, da se deželni zbori v Gorici, Trstu in Koprju snidejo dne 15. t. m.

Na pragu smo torej deželnozbornske kampanje. Folijantov bi mogli napisati samih kričečih neverjetnostij o razmerah v rečenih treh deželnih zakonodajnih zastopih. Ali nočemo se udati tej vabi, ker bi morali le ponavljati že tolikokrat povedane, notorične stvari. Moralizovati in žigosati razmere, katere moremo z mirnim sreem subsimirati pod pojem evropskega škandala, tudi nočemo; istotako ne kaže apelovati do vlade, ker imamo precejšnje gotovosti, da bi tudi s ponovljenim apelom ne imeli mnogo več vspeha, nego smo ga imeli s prejšnjimi.

Bodimo torej na kratko. Glede deželnih zborov Istre in Trsta je naše uverjenje tako, da se predstoječe zasedanje pripravlja ob istih neugodnih in žalostnih avspicijah, ob kakoršnjih so se pripravljali njega predniki in da nam perspektiva kaže: na ljute boje v Koprju, v Trstu pa — na pobeljene grobove ubitega načela parlamentarnega in pravice zastopnikov naroda slovenskega.

V Koprju se bodo ponavljali viharji boji mej zagriženo večino, zastopajočo manjšino, in manjšino — mučnikov in trpinov, zastopajočo večino prebivalstva v deželi. Pričakovati je torej, da bo večina neizprosno nadaljevala svoj zistem preziranja in zatiranja Sjovanov, da bo z isto srditostjo, s katero se je odlikovala vsikdar, gonila naš jezik iz zbornice, da bo torej nadaljevala boj proti ustavi, proti zakonu, proti materijalnim in kulturnim potrebam večine v deželi. Boj, za kateri ne vemo primernejega označenja, nego da je boj proti človeškemu čustvovanju, proti civilizaciji in proti — humaniteti.

Tužen pogled v to zbornico istrsko, ali mi imamo občutek, kakor da je pogled na pozorišče zbornice tržaške še tužnejši. Naši brzkone ne pridejo v zbornico. Najverjetneje je, da bo vzlic temu strastnih napadov na našo narodnost, da se bodo torej gospodje iz večine zaganjali v nenavzoče, da bodo gazili naša prava in da bo tudi slavna galerija zasramovala zastopnike naše. In tudi če bi se zgodilo, cesar pa ni pričakovati, da bi bile razprave mirne, pa bo to mir — na grobovih udušenega državljanskega in konstitucionalnega prava slovenskega dela prebivalstva v tej pokrajini.

In ker vlada ni storila ničesar odločnega v obrambo tega prava, ker ni storila ničesar, da bi preskrbela zadoščenja užaljenim zastopnikom našim ter jamstva za neovirano izvrševanje mandata in bi jim s tem omogočila časten povratek v zbornico; in ker je tudi s preloženjem deželnega zbora istrskega v Koper storila pred Italijani — korak nazaj, moramo že računati s tem, da se bo tudi v tem zasedanju zadovoljevala s pohlevnimi platoničnimi izjavami, ki nimajo prav nobenega drugega efekta, nego da še bolj dražijo razjarjene živce laških hegemonov.

To prepričanje naše je ravno glavnim vzrokom, da nočemo zgubljati časa z novimi apeli.

Glede taktike vlade v rečenih dveh deželnih zborih smo torej precej na jasnem. Z istim skepticismom gledamo v zbornico goriško. Vendar je v Gorici položnje vlade veliko bolj kočljivo. V Gorici se sicer ni bati takega mučeništva, ker so tam naši v boljšem položnju, da morajo braniti svojo kožo in vračati zob za zob. Tam pa je posebno angaževana vlada sama in sicer ob vprašanju, ki je postal pravice, človečnosti in vitalne kulturne koristi ljudstva. Učiteljsko vprašanje je jedna kardinalnih točk Slovencev, to vprašanje je v tesni zvezi z

(Dalje v prilogi.)

razvojem ljudskega šolstva v deželi in vlada sama se je angaževala ob tem vprašanju. Menili bi torej, da je vlada dolžna našim poslancem, našemu ljudstvu, razvoju šolstva, krivico trpečemu učiteljstvu in svojem ugledu, da se enkrat omogoči odprava škandala, kakoršen je obsežen v sedanji uredbi učiteljskih plač. Ta njena dolžnost se nam vidi tako nujna, da bi morala — čim vidi, da ne dajo Italijani, da bi se rešilo to vprašanje — s krepkim mahljajem presekat ta gordijski voz.

Da: potrebno, nujno, naravno bi bilo to in vendar ne vemo še danes, da-li smemo nehati biti — skeptiki in neverni Tomaži.

K položaju. Ozirom na to, da je zasedanje deželnega zbora češkega veliko mirneje, nego je bilo pričakovati po bojevitosti Mladočehov še v minolem tednu in da ni došlo do one ofenzive, ki je visela tako rekoč v zraku, pravi »Information«, da je vzroka temu iskati v sklepu grofa Thuna, da hoče še enkrat poskušati s konferencami med Čehi in Nemci za rešenje jezikovnega vprašanja. Se svojim samozatajevanjem da hočejo Čehi dokazati zopet in zopet, da niso oni tisti del, ki je nespravljiv, da tako ves odij nespravljivosti pade na Nemce. Če pa se ponesreči tudi ta poskus, potem da hoče grof Thun poseči po § 14 za rešenje jezikovnega vprašanja.

Kakor smo že javili, je vlada naložila dež. odboru češkemu, naj predloži deželnemu zboru češkemu zakonski načrt za osnutje petero novih okrožnih sodišč, da isti izreče svoje menenje o tem. Poleg tega zahteva vlada menenje glede osnutja 11 novih okrajnih sodišč, deloma čeških, deloma nemških, deloma mešanih.

Sebičnost Madjarov. S einizmom, ki pre-sega vse meje, piše madjarski list »Magyarország« o vesteh, da si hoče tudi Avstrija iskati novih poti za trgovino s pridelki svoje industrije. To je že izbruh sebičnosti v nagoti. Rečeni list veruje rad, da bi Avstriji dobro dela taka kolonijalna politika. «Nam ne treba — tako vsklila — kolonijalne politike. Naj se le razdele gospodarski interesi, potem bo Avstrija mogla delati, kar bo hotela, in mi bomo delali, kar bo nam koristno. Dveh toli različnih živali ni možno vpreči v jeden voz, ne da bi poginila jedna ali druga. Naša dežela je siromašna in predno bi se mogla ustvariti veliko industrijo, prešlo bi morda 100 let».

Torej zato, ker bi kolonijalna politika ne koristila le Madjarom, ker bi se zgodilo vendar enkrat, da bi utegnili imeti kakega dobička tudi ta stran: nič kolonijalne politike, nič svetovnih trgovskih zvez.

Rečeni madjarski list pa ni le brutalen proti tej polovici države, ampak je nesramen tudi nasproti dinastiji. Na jednom mestu izreka svoje dvome, da-li bo tedaj — ko bo Ogerska imela svojo veliko industrijo — sedanji prestolonaslednik še kralj ogerski?! In še na jednom mestu se zadržira v njegovo cesarsko visokost, nadvojvodo Frana Ferdinanda. Vsklika namreč: »Milijonov, ki so potrebni za kolonijalno politiko, mi nočemo žrtvovati, pa naj nam oprostijo potujoči prestolonaslednik: mi jih nočemo žrtvovati niti njemu na voljo!»

Ti izgledi zadosčajo menda v dokaz, kako daleč segata brutalna sebičnost in brezobzirnost Madjarov!

Krvavi dogodki na otoku Samoa. Iz Apija, glavnega mesta na otoku Samoa prihajajo poročila o krvavih dogodkih, ki so se vršili tam te dni. Glavni povod temu pobujanju so boji med dvema kandidatoma na prestol, ozirom rivaliteta med Angleži in Amerikani za jedni in Nemci na drugi strani. Prvi imajo svojega kandidata, drugi pa svojega. Bolj in bolj se kaže, kako se po razvijanju kolonijalne politike težišče evropske politike pomika — ven iz Evrope.

Samoa je največi otok otočja Tonga v Tihem oceanu. Na to otočje sti že pred leti vrgli svoje oko Nemčija in Amerika. Na Tongu imajo sedaj Nemčija, Angležka in Amerika vsaka po eno luko za nakladanje oglja. Domači vladar Malietoa je bil ostal na oblasti, le okraj Apije — glavnega mesta — se je izročil rečenim trem oblastim. To pa je domače prebivalstvo štelu vladarju kakor veleizdajstvo in mu je postavilo proti-kralja. Nemčija je odirala Malietoa z otoka, na to so Amerikani dosegli, da je bil izvoljen Malietoa II. — Tako

so nastala navskrižja. Da bi se odpravila ta nesporazumljenja, so se imenovane vlasti leta 1889 sešle v kongres, ki je otočje Tonga proglasil nezavisnim in vlasti so si pridržale le pravico nadzorstva v Apiji. Malietoa se je povrnil, a proti njemu je ustal protikralj Mataafa. Tega poslednjega štiti sedaj Nemci, prvemu pa pomagajo Amerikani in Angleži. To je tisti boj za kralja, ki smo ga omenili uvodoma. Amerikani so začeli bombardovati otočje. Bombardovanje je trajalo 8 dni. Jedna bomba je padla celo v kuhinjo nemškega konzula. No, ves ta spor se utegne rešiti tako, da si imenovane vlasti razdele otočje.

Konflikt Žadovski. Ko je ruski zastopnik Žadovski nenadoma odpotoval iz Belegrada, se je skušalo vso to afero, ki je značila moralno pljusko za vladajoče kroge v Belemgradu, predstavljati kakor zgolj osebno stvar Žadoskega. V ta namen e je trdilo, da ruska vlada ne odobruje postopanja svojega zastopnika, kar da se pokaže v tem, da se Žadovski ne povrne več v Beligrad. Mi smo rekli takoj, da je ta verzija neverjetna, ker je neverjetno, da bi si kateri ruski diplomat upal postopati proti namenom svoje vlade.

Naše domnevanje se potrjuje sedaj. Iz Petrograda javljajo namreč, da je ruski minister za vnanje stvari rekel zastopniku Srbije v Belemgradu, da ni nikakega razloga za to, da bi se Žadovski odpozval iz Belegrada, da se marveč njega postopanje odobruje popolnoma ter da se isti povrne v Beligrad, čim poteče njega dopust.

Razkralj Milan bo torej že moral požreti grenko kroglijco in gledati njemu in njegovim madjarskim zaščitnikom nesimpatičnega zastopnika Rusije.

Domače vesti.

Za jubilejno dijaško ustanovo došli so nadaljnji darovi:

Poprej izkazanih	3813 gld. 07 nč.
Verša Gregor, ces. kr. poštni oficijal	2 " — "
Rupel Jakob, ces. kr. carinski asistent	1 " — "
Konsumno društvo pri sv. Ivanu	25 " — "
Rebek Anton pri sv. Ivanu	— " 50 "
Drofenik Rok, Trst	— " 50 "

Skupaj 3842 gld. 07 nč.

Rodoljubi pri sv. Ivanu darovali in nabrali so dosedaj že 194 gld. 38 nč. Priserčna jim hvala!

Kako bi bilo pač lepo, ko bi se tudi drugod in drugi zavedali svojih dolžnosti napram narodu. Upamo, da se se marsikaka odlična slovenska rodbina in še mnogo rodoljubov in rodoljubkinj — posebno zdaj o praznikih — spomni dijaške ustanove in ji pošlje kako kronico za — piruhe.

Nadaljne darove sprejema blagajnik dr. Gustav Gregorin v Trstu (Via Molin piccolo šte. 3).

Veselo Velikonoč! Tu so divni prazniki, ki so za vse krščanstvo neizerpen vir blaženstva poezije — odrešenja. To so divni dnevi, ko odlagamo bojno kopje, ko dvigamo svojega duha nad pozemske nižave, to so dnevi, ki donašajo odpočitka od prebitih naporov in krepila za bodoče boje za pravo, za prosveto in za resnico. Misel na trpljenje Odrešenikovo nam blaži spomine na prebite trpkosti in pogled na zmago božje pravice nad temo in zlobo nam vliva nado v boljše dni. Ti prazniki naj nam torej prinese počitka in učvrščenja. V tem zmislu ključno narodu slovenskemu in posebno našim čitateljem: Veselo Velikonoč! Sursum corda!

Nadškof in knez dr. Jakob Missia — kardinal? Zopet pripovedujejo laški listi, da konzistorij rimski bo imenoval v maju t. l. več novih kardinalov; med kandidati se nahaja tudi goriški nadškof in knez.

Sicer pa se je to govorilo že opetovano. »Slovenec« brzojavljajo iz Rima: V konzistoriju, ki se bo vršil začetkom maja, bo imenovanih osem do deset kardinalov, mej temi se za gotovo imenuje ime goriškega kneza nadškofa dr. Jakoba Missia.

Rekurz proti prepovedi javnega shoda v Koštaboni, ki ga je politično društvo »Edinost« predložilo visokemu e. kr. namestništvu, se glasi:

Postopanje e. kr. okrajnega glavarstva v Kopru nas je uprav presenetilo. Najprej se nam dovoljuje javni shod; potem se dovoljuje javni shod tudi nasproti stranki za isti dan, v istemu kraju, in potem se kar naenkrat preklieujeti obdve dovoljenji in se prepovedujeta obadva shoda.

Ne vemo, kako so se mogle razmere kar naenkrat premeniti popolnoma; ne razumemo sploh,

kako je moglo e. kr. okrajno glavarstvo samo spraviti javni red v nevarnost — če je bil sploh v nevarnosti — s tem, da dovoljuje to, kar se mu zli nevarno.

Kolikor smo zvedeli, in to bode lahko konstatirala slavna II. instanca, bila je naša objava za javni shod prva ter se nam je shod takoj dovolil. Pozneje za nami še le so napovedali shod pristaši nam nasprotne stranke in sicer na isti dan in v istem majhnem kraju, kakor je Koštabona. Vsakdo bi bil pričakoval, da bi e. kr. okrajno glavarstvo, ki je dovolilo naš shod, drugega isti dan in v istem kraju prepovedalo, davši sklicateljem drugega shoda na svobodo, da ga skličejo dtugi dan. Če pa je že dovolilo, ne vemo, zakaj se je moral pozneje prepovedati tudi naš shod, kateri ni bil prav nič nevaren za javni red.

Mi smo že pred kratkim sklicali javni shod v Šmarji in kakor se je moglo e. kr. okrajno glavarstvo prepričati, vršil se je ta shod redno in pravilno, tako, da javni oblasti ni bilo najmanjšega povoda, da poseže vmes. Moglo je torej in moralo je pričakovati, da se bo istotako vršil tudi shod v Koštaboni. Če je bila kje nevarnost za javni red, ista torej ni bila v našem namerjanem shodu, nego kje drugod: ni bilo torej nobenega povoda, je bilo nezakonito in nezmislno, da se je ta shod prepovedal.

Mogoče, da je okrajno glavarstvo mislilo, da bode element, temu shodu sovražen, ruval proti istemu in skušal na tak načem kaliti mir in uprizoriti kak nered. A za ta slučaj pa ni smelo prepovedati shoda, ampak je moglo skrbeti, da ukroti te nemirne in nagajajoče elemente. Le tedaj bi bila opravičena prepoved shoda, če bi bila tam v dnevnem redu nevarnost za javni red, če bi se moglo pričakovati, da prireditelji in udeleženci namerujejo kako nezakonitost, kak nered; sicer pa ni bilo temu nobenega povoda.

Sploh iz tega, da ste v Koštaboni dve nasprotni stranki, kateri se v tej volilni kampanji borita druga proti drugi, ne izhaja še nobeden razlog, ki bi opravičeval prepoved javnega shoda. Če bi veljal tak nazor, potem bi javni shodi bili izključeni; kajti, če obstoji le jedna stranka, potem takih javnih shodov ni treba; če ste pa dve stranki, potem bi bila nevarnost za javni mir in red ter bi se moralo shode prepovedati.

To bi bilo pač žalostno stanje in oblasti bi pač igrale žalostno ulogo, ko ki ne imele skrbeti za javni red drugače, nego da prepovedujejo vsako in še tako zakonito ter pošteno gibanje, iz katerega bi po zlobi in divjaštvu nasprotnikov utegnili nastati izgredi. Menimo pa, da javne oblasti imajo drugi namen; namreč ta namen, da varujejo svobodo izraževanja svojih misli, svobodo političnega gibanja pred surovim terorizmom, ki se izraža v izgredih, kalečih javni mir.

Če javne oblasti tega ne morejo storiti, naj bodo pa tudi tako konsekvatne, da prepovejo, če ne pripuščajo niti priprav za volitve, še volitve same; kajti v njih tiči še največja nevarnost za javni mir in red, ker tu prihajati nasprotni si stranki v neposredno dotiko in v času, ko so tikom izida volilnega boja politične strasti na vrhuncu.

Kaj nam pomagajo osnovni zakoni, ki nam dajejo konstitucijo, svobodo izraževanja svojih misli, zakoni, ki nam dovoljujejo združevanje in javne shode, če pa se oblasti dajo ugnati v kozji rog po par hujskajočih nemirnežih.

In uprav v našem slučaju se je dalo e. kr. okrajno glavarstvo na jako žalosten način zlorabiti od nasprotnikov našega shoda, da so ta shod prepričali, kajti le s tem namenom se je prijavil nasproti javni shod v Koštaboni in le vsled tega so ruvali proti temu shodu, da bi e. kr. okrajno glavarstvo vsled tega prepovedovalo naš shod. Kakor se vidi, naši ljubi nasprotniki poznajo jako dobro slavno e. kr. okrajno glavarstvo v Kopru, ker se jim je posrečilo, kar so hoteli; in to je jako žalostno ne le za nas, ampak tudi za koga drugega. Torej že iz razloga, da bi varovala svojo avtoriteto, ni smela slavna politična oblast udati se in tako nenadno premeniti svoje prejšnje odločbe.

Sploh pa ponavljamo, da vsaj naš javni shod ne bi bil spravljal javnega reda v nevarnost, da je to dokazal pred dvema tednoma obdržani shod v Šmarji in ker se na shodih našega društva do sedaj ni vršila nikoli niti najmanjša nerednost, ker predsedništvo pozna svojo nalogo, svojo dolžnost in ker tudi občinstvo vrši svojo dolžnost in se vede vedno uzorno, zakonito in pravilno,

predlagamo

torej, da visoko e. kr. namesništvo ta odluk razveljavi in da izreče: da ni bilo nobenega povoda prepovedati naš shod, ki je bil namerovan za 26. t. m. v Koštaboni in da naloži e. kr. okrajnemu glavarstvu v Kopru bolj previdno, bolj konsekvatno in bolj energično postopanje.

Odbor političnega društva „Edinost“ za Primorsko:

Dr. Edvard Slavik, Dr. Gust. Gregorin,
tajnik. I. predsednik.

Cesarjeva zahvala. Njegovo e. in kr. apostolsko Veličanstvo cesar Franc Josip I. blagovolil je sporočiti za priobčenju občinskemu zboru občine

Ponesrečena sleparija. V Budimpešti se je bilo zbralo nekoliko bogatašev, ki so hoteli opleniti male trgovce. Njihov načrt je bil, da naroče od malih trgovcev in dobavljajcev dva milijona centov žita, katero je dobaviti do marea meseca t. l. Kdor ne dopolje do pravega časa, plača globo. Trgovci seveda niso vedeli, da je naročeno toliko, ampak vsaki je vedel samo za-se in je bil vesel, da napravi dobro kupčijo. Toda, kako so bili presenečeni, ko so pričeli kupovati, pa so se morali kmalo prepričati, da toliko blaga niti ni. Sedaj je bilo hudo; cena žitu je rasla do 11 gld. Trebalo je dobiti blaga iz Srbije, Rumunije, Bavarske, Rusije in iz drugih dežel, da ne bode treba plačati globe. Toda mali trgovci so se združili in posrečilo se jim je, da so o pravem času spravili v Pešto 2,179.000 meter-skih centov žita, torej več, nego je bilo naročeno. Špekulantje so se grozno prevarili, ker ne-le, da je na to takoj cena žitu jako pala, so imeli tudi ogromnih stroškov na izlaganju in prevzemanju tolikega blaga. Prav se jim je zgodilo; da bi le vsakokrat bilo tako!

Krvav čin železniškega čuvaja. V Marcheggu blizu Dunaja je nenadoma zblaznel železniški čuvaj Ant. Maier ter odrezal z britvijo svoji ženi glavo, a svoji 75-letni svakinji Josipi Seiter je zadal 15 centimetrov dolgo rano. Meierju je bilo 58 let. Svoj krvavi čin je izvršil ponoči, ko so ženske spale. Uro prej, o polnoči, je Maier še dal predpisana znamenja mimo vozečemu vlaku. Nesrečnega so zaprli in ga deli na opazovanje.

Obljudenje Sibirijske. Odbor sibiriske železnice, kateremu predseduje ruski car sam, izvede z gradnjo te železnice znamenito in velikansko kulturno delo: obljudenje Sibirijske. V to svrhu je odmerjeno 5,744.000 desetih zemlje, od katerih je že 4.308.000 desetih izročeno naseljencem v obdelovanje. Obljudenje se pa ne omejuje na samo Sibirijo, ampak se je tudi v Stepnih krajih našlo okolo 5.000.000 desetih, katera zemlja je pripravna za kolonizacijo in ta prostor je deloma tudi že naseljen. Da se dežele privedejo do kulture, se izvršujejo razna kulturno-tehniška dela; iz močvirja se odvaja voda in mlakuže osušujejo. Sibiriska železnica je se svojimi prometnimi uspehi vspela nad vse pričakovanje: radi silnega tovarnega prometa se čuti pomanjkanje vagonov in potreba brzega odpošiljanja. Sibir je oživel na novo, odkar mu je možno pošiljati svoje proizvode na svetovni trg. Ta ogromna stran sveta gre sedaj novi, veliki bodočnosti nasproti. Ruski kmetje, ki so se preselili v Sibirijo, napredujejo lepo in jim gre veliko bolje, nego prej v zapadni Rusiji. Dosedaj je v Sibiriji do poldrug milijona ruskih nasel-nikov, toda njihovo število rase bolj in bolj, odkar se gradi sibiriska železnica.

Slovenski kipar Alojzij Repič.

Kakor povsod v življenju, prevladujejo tudi v umetnosti ljudje srednjih zmožnosti. Pravi talent se le malokdaj že iz začetka povzdiga nad gosto meglo vsakdanjosti; in le malo je mladih mož-umetnikov, ki so dospeli že v začetku svojega delovanja do posebne veljave; še le možem v zrelejši dobi je usojeno po navadi, da se postavljajo nad nivo vsakdanjosti. Skoraj nemožno pa je umetniku, povzdigniti se nad površje, če ga tlačita k tlom še protekocija in nepotizen v prilog drugim, katera n. pr. prav bujno cveteta na dunajski akademiji. Umetnik brez mecenov in proktetorjev je tu, tako rekoč, privezan k tlom.

Tem ponosnejši moremo biti mi Slovenci, da imamo rojaka umetnika, da imamo našega Repiča, kateremu rojaku se je posrečilo — da-si nima ne protektorjev ni mecenov, in je navezan le na svoj talent in svojo marljivost — da je že v začetku svojega delovanja obrnil na-se pozornost umetniških krogov. Ukljub velikim nasprotstvom je dobil dvakrat prvo darilo, in celo cesar sam ga je počastil ob obisku razstave s prav laskavimi besedami. Vsi nemški listi, ki so kritikovali Repičeva dela, so polni hvale o slovenskem umetniku, katerega spoznavajo vrednim učencem velikega mojstra Hellmerja, in kateremu prerokujejo lepo bodočnost.

Alojzij Repič se je porodil v Vipavi l. 1866. Že deček je kazal mnogo veselja do risanja. Kjer je le dobil kako podobico, skušal jo je pre-risati; in ker je delal svoje poskuse tudi na šolskih knjigah, zvezkih in klopeh, je začel njegov učitelj obračati nanj svojo pozornost; priporočil je nadar-jenega dečka župniku Dejaku, ki je velik prijatelj umetnosti in se sam mnogo peča s slikanjem. Ta je vzel mladega dečka k sebi in ga je poučeval v risanju. Več let je ostal naš Repič pri svojem dobrotniku. A slednjič se je odločil, da odide v svet in ugodni nepremagljivi želji: da se posveti poklicu, katerega mu je odločila narava. Najprvo

je šel k podobarju Trnovcu v Polhov gradec, kjer je ostal nekaj nad leto. Od tu je šel na obrtno strokovno šolo v Ljubljano, kjer je prestradal dve leti in gotovo bi bil moral opustiti vse šolanje, da mu ni pomagal plemeniti ravnatelj g. I. Šubie. Dopršivši obrtno šolo, je šel k podobarju Krašovecu v Celje. A tudi tukaj mu ni bilo obstanka. Po preteku dveh let je odšel na Dunaj na akademijo, da se popolnoma izobrazi v svoji stroki. Tudi na Dunaju mu je bilo prebiti premnogo grenkih ur. Brez vsake pomoči od doma, brez vsake podpore od katerekoli strani živeti na dragem Dunaju — kaj takega ni smeti zahtevati niti od umetnika in naj si bo še tako navajen — stradanju. A Repič je prebil tudi to skušnjo. Da si je prislužil vsaj toliko, da je živel, moral je delati po šoli pozno v noč po delavnicah različnih mojstrov. In tako je preživel sedem suhih let. A ukiub tolikim bojem, za obstanek je ostal Repičev duh žil in podjeten, o čemer pričajo dela njegova, ki so vsa polna življenja.

Znano je, da so bili Grki največji mojstri, ki so znali vsvarjati naga telesa tako, kakoršnja so; zakaj oni so prav umevali lepoto in izraz telesa; njim, ki so se z nepokritimi telesi bojevali, občevali itd., je bilo telo živa govorica. Poznejši ljudje seveda ne moremo tako umevati lepote in izraza človeškega telesa, katero je za nas prikrito in nemo. In če vidimo kak nag kip, zdi se nam ptuj ali sramežljiv, kakor bi vedel, da opazujemo njegovo nagoto. Potem takem bi moderna umetnost ne smela stremiti za tem, da si postavi nagoto za bistven smoter svojega predstavljanja. Umetnost pa, ki neče opustiti vira lepote in izraza, ki leži v človeškem telesu — in kako naj stori to kiparstvo? — mora si poiskati človeško telo tam, kjer govori tudi za nas umljivo govorico, to je na delu ali tudi borenju, ki sili i za nas vidno vso dušo v telo, ki sili vse dušne sile v ude, kite in mišice, ki ne dela oseb, katere predstavlja umetnik, samo močnih, temveč tudi zvite itd. In drže se tega načela, je Repič vsvaril med drugim svoja »boreča se gladijatorja« in »boreča se dečka«.

Prvo delo nam predstavlja dva boreča se gladijatorja, katerih prvi ima sicer svojega nasprotnika na tleh, a ga še ni popolnoma premagal, ker ga še ni spravil na hrbet.

Ta kip je odkupila Repiču kranjska hranilnica, da ga podari kranjskemu deželnemu muzeju »Rudolfinu«.

Drugo delo nam predstavlja dva boreča se dečka. Močnejši ima že svojega nasprotnika na tleh in pričakuje polu svete jeze drugega neprijatelja, ki hoče pomagati premaganemu. Tudi to delo je v »Rudolfinu«, kakor tudi njegov »Slepi berač in njegov otrok«.

Lani je dogotovil Repič krasen alegoričen kip »Čas, ki grabi mladost«. Oduren in močen starec hoče potegniti s seboj lepo mladenko, ki se zaman skuša osloboditi iz jeklenih rok starčevih.

Po naročilu mestne občine ljubljanske je napravil naš umetnik lani na pročelni strani hiše »mest. bol. zaklada« dva angelja. Objemaje grb mesta ljubljanskega se prvi vabljivo smehlja, drugi blagoslavlja.

Novejša, še ne popolnoma izgotovljena dela so: »Tihotapea« — kip predstavlja oči dva z blagom obložena tihotapea v trenuku, ko sta zapazila preganjajočo ju stražo; »Utrujen«: —

krepak delavec si odpočiva od dela — in »Adam in Eva po storjenem grehu«. Na slednjem delu si je izbral umetnik trenutek, ko sta začela polna strahu in kesa božji glas: »Adam, kje si?«

V zadnjem času se je posvetil Repič posebno študiji našega največjega pesnika Preširna. Odbor kranjske čitalnice je bil toliko prijazen, da je posodil Repiču Preširno slika, na kateri je naš pesnik — po izreku starih Kranjcev, ki so ga poznali — vrlo dobro naslikan. Upati je torej tem bolj, da nam Repič ne izdela samo kakov »Studienkopf« liričnega pesnika, temveč kip našega Preširna.

Upošteva ne navadno nadarjenost in izredno marljivost Repičevo, smemo upati, da bo rastla ta vrsta njegov del bolj in bolj v čast njegovega in imena slovenskega naroda. N.

„Landaver“ posebno prikladen za vožnjo s kolodvora v mesto in za vožnjo na deželi, prodam za jako nizko ceno. **Fran Wisjan, Ljubljana, Rimska cesta šte. 11.**

Velika hiša

v **Motovnu** zraven slovečih škocijanskih jam, 3 ure od Trsta in 1/2 ure hoda od železnične postaje Divača. ob živahni prometni cesti Reka-Trst, z dvema kuhinjama, z dvema obširnimi podzemeljskimi kletmi, s 14 krasnimi sobami s posebnimi uhoti, kakor nalašč prirejenimi za mnogobrojne letovišnike, ki vsako leto prihajajo v ta divno-romantični kraj, z obširnim na visoko obzidanim in senenatim dvoriščem, z velikim vodnjakom z izvrstno vodo, z velikimi hlevi za konje in govedo, z obširnimi spravami za seno ter druge poljske pridelke, s prostranimi lopami, s krasnim se sadjem in trtami zasejenim vrtom in z lepim parkom je vsled nastalih družinskih razmer pod ugodnimi pogoji tako

na prodaj

Proda se tudi na večletne obroke. — Hiša, kakor vsa ostala obširna poslopja, so kakor nalašč prikladna za gostilničarsko in stacionarsko obrt.

Vsled njene lege na tako živahnej prometni cesti, je posebno pripravna za kupčijo z domačimi pridelki in vsakovrstnim blagom na drobno in debelo; krma bi pa imela razum navadnega posla z domačim ljudstvom in z vozniki, obilo posla z nebrojnimi obiskovalci škocijanskih jam.

Vse pohištvo z vrtom in parkom vred, dalo bi se tudi v najem po dogovoru.

Natančnejša pojasnila pri lastniku **Aleksandru Mahorčiču v Matavuna, pošta Divača.**

Kolesar, a ne prodajalec naj sodi o kolesu

Kdor želi omisliti si v resnici

➔ **kolo najboljše vrste** ➔
od sloveče avstrijske znamke

„Styria“ in „Styria“ original

— naj se obrne do —

L. Colobig v Trstu,

Via del Torrente šte. 10.

Jedini in glavni zastopnik za:

Trst, Primorsko in Dalmaecjo.

➔ Agentje ➔

ki bi za priznano dobro tovarno rouleaux in jalousin, obiskovali privatne stranke in si hotel vstvariti s tem precejšen postranski zaslužek, naj naznanijo svoje adrese:

➔ **Goldschmied & Schwab** ➔
Praga VII.

Dr. Rosa Balzam | Praško domače mazilo

za žolodec.

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo, vzbuja slast in odvaja lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

Glavna zaloga: Lekarna B. Fragner-ja „pri črnem orlu“ Praga, Malastran, ogel Spornjerjeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

„AGRICOL“

Patent T. 49/1008.

Privilegovano mehko kalijsko milo za uničevanje mrčesov

raztopljivo v mrzli vodi, v raznih krajih Trentina, Istre, Goriške in pri tuk. poljedelski družbi izkušeno kot uspešno sredstvo z zatiranje vsek parasitarnih in kriptogamičnih bolezni in žuželk v obče ki okuzujejo trte, sadna drevesa in zelenjad.

Navodilo, kako rabiti „Agricol“, na željo poštine prosto.

Milarnica

F. Fenderl i dr. v Trstu.

Zastop in zaloga na Goriškem pri gosp. Frideriku Primas-u v Gorici, Veliki trg 16, na dvorišču.

Angeljska-juha

tovarne Leobersdorf za konzerve, olupljen grah in ječmen,

najboljše in najceneje živilo, po uradni analizi 86 1/2% redilnih snovi, izredno okusna in hitro pripravljena jed. Na željo prospekte in poskušnje zastopj.

Važno za javne zavode in konsumna društva.

Ugodni pogoji za prekupee. Naročila na

Bureau, Dunaj 11/1, Taborstrasse 25.

G. Piccoli,

dvorni založnik

Nj. svetosti

papeža

Leona XIII.

lekarnar pri angelju v Ljubljani, Dunajska cesta

Železnato vino

Kemične analize odličnih strokovnjakov, kateri so v

železnatem vinu,

lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani zmiraj potrdil navedeno množino železa, so najboljše spričevalo ter daje največje poročstvo za njega učinek.

To vino je kaj dobro za slabokrvne, nerodne in vsled bolezni oslabele osebe, za blede, sloke suhe in bolehave otroke.

Cena polliterski steklenici 1 gld.

Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštino plačajo p. n. naročniki.

Vaše blagorodje!

Pošljite mi s poštнім povzetjem osem polliterskih steklenic železnatega vina, ker se ob novem letu poslan dve steklenici rabita z prav dobrim vspedom.

Jožef Černko, župnik.

Vuhred na Štajarskem, 17. januarja 1899.

Pomladansko zdravljenje.

ZDRAVLJENJE KRVI

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori).

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodec, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omot za ozdravljenje stane 50 nvč. ter se dobiva v odlikovani lekarni PRAXMARER „Al due Mori“ v TRSTU, veliki trg.

Tudi za 55 nvč. v markah dopolnje se franko.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

Iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano izvrstno, bolečine blažeče mazilo dobiva se po 40 nvč., 70 nvč. in 1 gld. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to

splošno priljubljeno domače sredstvo

vedno le v originalnih steklenicah z varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame previdnostno samo steklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

D. Zadnik

Piazza S. Giovanni 6 (uhod V. delle Legna.) Prodajalnica manufaktur po najnižjih cenah.

M. Aite

(prej Aite & Zadnik)

Via Nuova ogel ulice S. Lazzaro.

Razprodaja vse blago v zalogi po znižanih cenah.

Kašelj, hripavost in prsni katar

ublažuje in zdravi

pravi planinski kašelj olajšajoči sok z „Deželne lekarne pri Mariji Pomagaj“ M. Leusteka v Ljubljani.

Cena 1 steklenice 50 nvč. Razpošilja se z obratno pošto najmanj 2 steklenici.

Čuvaj se senjske roke! dobi se v administraciji našega lista.

KATHREINER-

Kneippova sladna kava.

„Mama mamica, se meni.“

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri živčnih, srcnih, želodčnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najpriljubljenejša kavina pijača v stotisočero rodovinah.

Zu beziehen durch jede Buchhandlung.

1000 Ueber Illustrationen Farbige und schwarze Kunstblätter

Das XIX. Jahrhundert in Wort und Bild

Politische und Kultur-Geschichte

Hans Kraemer

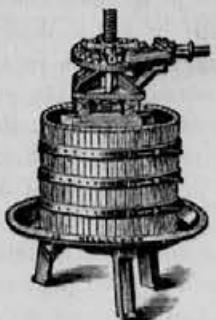
60 Pfg. oder 3 Bände à 15 Mk. Berlin-Leipzig. Deutsches Verlagshaus Bong & Co.

Vse stroje za poljedelstvo

Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo, škropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Aparate za sumporavanje lozov. Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. — Samoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje, prodaja v najboljši izvršitvi.

Ig. Heller, Dunaj

Cenike in spričevala zastopj.

II, 2 Praterstrasse.

Iščem zastopnikov! — Čuvati se je ponarejanj!